

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Кафедра гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Інга Чхатарашвілі-Петраш

08

2026 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОСОФІЯ МИСТЕЦТВА»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Спеціальність	В6 Перформативні мистецтва
Спеціалізація	В6.01 Сценічне мистецтво
Освітня програма	Театрознавство

Розробник: Миропольська Євгенія Валеріївна, кандидат філософських наук, доцент.

Викладачі: Миропольська Євгенія Валеріївна, кандидат філософських наук, доцент.

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін
Протокол від 27.08.2026 р., №1

Завідувач кафедри _____ Олена Оніщенко
27.08.2026

РПНД погоджено з гарантом освітньої-професійної програми
"Театрознавство"

Професор, доктор філософських наук
28.08.2026

_____ Ангеліна АНГЕЛОВА

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р.
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від ____ . ____ .20__, № ____
На 20__/20__ н.р. (підпис) (ІІІ)

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від ____ . ____ .20__, № ____
На 20__/20__ н.р. (підпис) (ІІІ)

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від ____ . ____ .20__, № ____
На 20__/20__ н.р. (підпис) (ІІІ)

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від ____ . ____ .20__, № ____
На 20__/20__ н.р. (підпис) (ІІІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Філософія мистецтва» розроблена відповідно до Положення про навчально-методичний комплекс освітніх компонентів у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, затверджене рішенням Вченої ради від 28 травня 2024 р., протокол № 6 (введено в дію наказом від 28.05.2024 № 97-Д).

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова			
Курс	1		1	
Семестр	1-й		1-й	
Кількість кредитів	3		4	
Загальний обсяг годин	90		120	
	Лекційні			
	18		6	
	Семінарські			
	6		2	
	Самостійна робота			
	66		112	
Вид підсумкового контролю	екзамен		екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Навчальна дисципліна «Історія та теорія художньої творчості» для магістрів є обов'язковим компонентом освітньої програми і має на меті розширити філософсько-естетичні та етико-психологічні знання магістрів щодо теоретичних шукань науковців різних історико-культурних періодів, дослідницькі надбання яких, так чи інакше, скеровували й визначали розвиток і видової специфіки мистецтва, загалом і її конкретних видів, зокрема.

Мета навчальної дисципліни також передбачає опертя на персоналізований підхід задля виявлення специфіки реалізації творчого процесу видатних митців від доби Античності до метамодернізму.

Завдання:

- проаналізувати проблему творчості і її місце у дослідницькому просторі;
- розглянути феномен художньої творчості на «теоретичному перехресті» гуманітарних наук;
- показати закономірність процесуального руху: здібності – обдарованість – талант – геніальність;
- дослідити основні етапи творчого процесу і явище самовираження;
- розглянути особливості інтерпретації феномена художньої творчості у логіці становлення дотичних понять: від Античності до Нового часу;
- аргументувати потенціал «персоналізованого» підходу при вивченні художньої творчості в умовах другої половини XIX ст.;
- проаналізувати теоретичні орієнтири дослідження проблеми художньої творчості у контексті «некласичної естетики»;

- показати специфіку творчо-пошукового спрямування української гуманістики кінця XIX – початку XX ст.;
- обґрунтувати сутнісні ознаки «негативної» психології і її потенціал при вивченні художньої творчості;
- розглянути зміну теоретичної і художньої парадигми у царині художньої творчості у добу «пост» і «метамодернізму».

Очікувані програмні результати навчання:

ПР 01. Визначати, аналізувати та пояснювати історичні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського перформативного мистецтва.

ПР 02. Застосовувати знання теорії, принципів, методів та понять з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі перформативного мистецтва, зокрема театрознавства.

ПР 06. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем перформативних мистецтв, основних принципів розвитку сучасного сценічного мистецтва.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: персональний комп'ютер чи ноутбук з доступом до мережі Інтернет, програмне забезпечення для роботи з текстовими, презентаційними, доступ до електронних бібліотек, наукових баз даних, обліковий запис Google, Microsoft Office.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	у тому числі				у тому числі			
	усього	лекції	семінари	сам. робота	усього	лекції	семінари	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Теоретико-методологічні аспекти дослідження філософії мистецтва.	8	2		6				
2. Ритуали як основа психологічних уявлень та їхнє місце у контексті мистецтва стародавнього світу.	8	2		6				
3. Мікрокосмос і макрокосмос. Ідеальне та матеріальне у структурі античного мистецтва.	8	2		6	30	2		28
4. Проблема естетичного в філософії середніх віків.	8	2		6	30	2		28
5. Від феномену естетичного до феномену психічного. Доба Відродження.	14	2	2	10	30	1	1	28
6. Філософська та мистецька класика у культурі Просвітництва»	14	2	2	10				
7. Романтичні моделі філософії мистецтва.	8	2		6				
8. Феноменоологічний та герменевтичний аналіз мистецтва	14	2	2	10	30	1	1	28
9. Психологія мистецтва і творчості	8	2		6				
Всього	90	18	6	66	120	6	2	112

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-методологічні аспекти дослідження філософії мистецтва. Розглядаються історико-філософські та культурологічні підходи до осмислення мистецтва, основні етапи становлення філософії мистецтва та її місце в системі сучасного знання. Аналізуються взаємозв'язок і взаємодія філософії та мистецтва, специфіка філософського осмислення художньої творчості. Визначаються предмет, завдання та функції філософії мистецтва як наукової дисципліни. Розглядається просвітницька модель філософії мистецтва та її вплив на формування сучасних уявлень про мистецтво.

Основні поняття/ключові слова: мистецтво, філософія мистецтва, естетика, методологія, історико-філософський аналіз, культурологічний підхід, інтерпретація, естетичний досвід, суб'єктивність, об'єктивність.

Рекомендована література:

1. Андрущенко Т. І. Феномен естетичного (філософсько-історичний аналіз). К.: Знання України, 2007 – 270 с.
2. Адорно, Теодор. Теорія естетики / Пер.з нім. П. Таращук. - К.: Видавництво Соломії Павличко „Основи„, 2002.- 518 с
3. Історія світової культури: Навч.посіб.- 2- е вид./ За ред. Л. Т.Левчук.- К.: Либідь, 2000.- 368с.
4. Онищенко О. І. Художня творчість: проект неklasичної естетики. Видавництво ІКМУ 2008 232с.

Тема 2 . Ритуали як основа психологічних уявлень та їхнє місце у контексті мистецтва стародавнього світу. Розглядається міфологічна психологія та роль ритуальних практик у формуванні ранніх уявлень людини про життя, смерть і душу. Аналізуються уявлення про душу як тілесну і духовну сутність — псюхе, а також процес формування образу душі у зв'язку зі вшануванням померлих і страхом перед ними. Досліджуються феномени метемпсихозу та метаморфози в контексті мистецтва стародавнього світу, розвиток уявлень про душу від анімізму до героїзму. Осмислюється перехід від несвідомих оргіастичних форм поведінки до усвідомлення Еросу як всесвітньої сили та міфології як продукту несвідомої творчості народів.

Основні поняття/ключові слова: ритуал, міфологічна психологія, символізм, ініціація, душа, псюхе, анімізм, метемпсихоз, метаморфоза, героїзм, Ерос, оргіастична поведінка, міфологія.

Рекомендована література:

1. Андрущенко Т. І. Феномен естетичного (філософсько-історичний аналіз). К.: Знання України, 2007 – 270 с.
2. Естетика: Підручник/ Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Онищенко, Д. Ю. Кучерюк ; За ред. Л. Т. Левчук., доп .і перероб.- К.: вища школа., 2005.- 431с.
3. Крилова С. Краса людини: особистість, сім'я, суспільство (соціально - філософський аналіз): (монографія) / С. Крилова.-- Ніжин: Аспект - Поліграф, 2011.- 344с.

Тема 3. Мікрокосмос і макрокосмос. Ідеальне та матеріальне у структурі античного мистецтва. Розглядаються античні уявлення про взаємозв'язок мікрокосмосу людини та макрокосмосу як універсального устрою світу. Аналізуються філософські та художні погляди на людину, мистецтво і пізнання крізь призму творчості Софокла, Еврипіда та філософії Сократа. Осмислюється взаємозв'язок Еросу і душі, ідеального та матеріального, а також евристичні паралелі між мікрокосмосом і макрокосмосом. Розглядаються мистецтво та естетична діяльність як форми освоєння людиною світу.

Основні поняття/ключові слова: мікрокосмос, макрокосмос, ідеальне, матеріальне, античне мистецтво, драма, трагедія, Ерос, душа, філософія Платона, естетика Арістотеля, мистецтво, естетична діяльність.

Рекомендована література:

1. Арістотель. Політика. / Пер. з давньогр. та передм. О. Кислюка. - К.: Основи, 2000 - 239 с.
2. Арістотель. Метафізика. К.: Фоліо. 2020. - 304 с.
3. Арістотель. Поетика. / пер. з старогрецької Б. Тена. Харків, «Фоліо», 2018.- 154 с.
4. Арістотель. Нікомахова етика / Пер. Ставнюка. - К.: Аквілон - Плюс, 2002,- 480с.
5. Адорно, Теодор. Теорія естетики / Пер.з нім. П. Тарашук. - К.: Видавництво Соломії Павличко „Основи,,, 2002.- 518 с.
6. Арістофан. Хмари. / Пер. Тараса Франка. Під редакцією Івана Калиновича. Львів, 1918. Видання «Всесвітньої бібліотеки» номер 11/12 77с.
7. Адо П'єр. Що таке антична філософія. /Пер.Сергій Йосипенко. Київ. Культурна Асоціація „Новий Акрополь,, 2014, 427 с.

Тема 4. Проблема естетичного в філософії середніх віків. Досліджуються особливості середньовічного світогляду та символічного характеру мистецького бачення, трансформація античної культурної спадщини у християнському Середньовіччі. Розглядаються зв'язки між мікрокосмосом і макрокосмосом, система семи вільних мистецтв, алегоричне осмислення створення людини та її душі у філософії Філона Олександрійського. Аналізуються філософія лицарської культури, погляди Августина на мистецтво, символічні та конкретно-чуттєві форми світовідчуття середньовічного карнавалу. Осмислюються особливості психології творчості в контексті суперечки інтелектуалізму і волюнтаризму у творчості Данте Аліг'єрі та художній підсумок середньовічної філософії і культури.

Основні поняття/ключові слова: середньовічний світогляд, теоцентризм, символізм, сакральне мистецтво, духовна краса, сім вільних мистецтв, алегорія, містика, іконографія, готична архітектура, лицарська культура, карнавал, інтелектуалізм, волюнтаризм.

Рекомендована література:

1. Естетика: Підручник/ Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Онищенко,

Д. Ю. Кучерюк ; За ред. Л. Т. Левчук., доп .і перероб.- К.: вища школа., 2005.- 431с.

2. Баумейстер Андрій. Тома Аквінський: вступ до мислення. Бог, буття і пізнання. К.: Дух і літера, 2012.- 408с.

3. Крилова С. Краса людини в життєвих практиках культури. Досвід соціальної та культурної метаантропології і андрогін - аналізу: монографія. Видання 2-е, перероблене і доповнене. - К.: КНТ, 2020.- 563с.

4. Баумейстер Андрій. Біля джерел мислення і буття. Вибрані філософські етюди. К.: Дух і літера, 2012.- 480с.

Тема 5. Від феномену естетичного до феномену психічного. Доба Відродження. Розглядається «фаустівська душа» як основа психології мотиваційного періоду та формується цілісне уявлення про образ ренесансної людини. Аналізуються феномен маньєризму, титанізм як принцип ренесансної культури та принцип єдності й боротьби протилежностей у визначенні психічного. Досліджуються мистецькі прояви феномену психічного, ренесансові акценти у філософських вченнях і мистецькій практиці провідних світових культур. Осмислюється ренесансна психологія творчості та трансформація ролі художника у культурі Відродження.

Основні поняття/ключові слова: «фаустівська душа», Відродження, гуманізм, антропоцентризм, ренесансна людина, маньєризм, титанізм, психічне, пропорція, симетрія, сакральне і світське мистецтво, перспектива, художник-творець, психологія творчості.

Рекомендована література:

1. Андрущенко Т. І. Феномен естетичного (філософсько-історичний аналіз). К.: Знання України, 2007 – 270 с.

2. Естетика: Підручник/ Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Онищенко, Д. Ю. Кучерюк ; За ред. Л. Т. Левчук., доп .і перероб.- К.: вища школа., 2005.- 431с.

3. Історія світової культури: Навч.посіб.- 2- е вид./ За ред. Л. Т.Левчук.- К.: Либідь, 2000.- 368с.

Тема 6. Філософська та мистецька класика у культурі Просвітництва. Розглядається феномен естетичного у філософії та культурі Просвітництва, його зв'язок з ідеями раціональності, прогресу та розвитку особистості. Аналізується концепція І. Канта — від метафізичного розуміння краси до аналітики смаку та естетичного судження. Розглядається концепція Ф. Шиллера, у якій естетика пов'язується з вихованням здатності людини до творчості та свободи. Окреслюються особливості романтичного світогляду, взаємозв'язок науки і мистецтва та естетичні засади театру.

Основні поняття/ключові слова: Просвітництво, естетика Просвітництва, класицизм, ідея прогресу, краса, естетичне судження, смак, естетичне виховання, творчість, романтичний світогляд, естетика театру, наука і мистецтво.

Рекомендована література:

1. Андрущенко Т. І. Феномен естетичного (філософсько-історичний аналіз). К.: Знання України, 2007 – 270 с.

2. Андрущенко Т. І. Два плани існування естетичного та художнє осмислення «єдиного» / Т.І Андрущенко // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. - 2011. - номер 43. С. 243- 249.

3. Андрущенко В. Характер і гармонія національних і загальнолюдських цінностей / В. Андрущенко, Ю. Руденко // Освіта.- 2008. - 3 - 10 грудня - номер 47/48-С.6- 7.

4. Естетика: Підручник/ Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Онищенко, Д. Ю. Кучерюк ; За ред. Л. Т. Левчук., доп. і перероб.- К.: вища школа., 2005.- 431с.

Тема 7. Романтичні моделі філософії мистецтва. Аналізуються естетичні пошуки німецьких романтиків та особливості раннього романтизму, зокрема його звернення до музики як особливої форми художнього вираження. Розглядається образ Рафаеля у В.-Г. Вакенродера як варіант уявлення про божественне натхнення художника. Осмислюється критичне ставлення Ф. Шлегеля до сучасної культури, його бачення майбутньої естетичної культури та романтичної іронії як універсального принципу мистецтва. Аналізуються творчі принципи Новаліса, герменевтичні ідеї Ф. Шлейєрмахера щодо символічної сутності культури та ідея конструювання у філософії мистецтва Ф. Шеллінга.

Основні поняття/ключові слова: романтизм, ранній романтизм, суб'єктивізм, геній, натхнення, міф, символ, романтична іронія, романтична творчість, герменевтика, мистецтво як абсолют, природа і мистецтво, конструювання.

Рекомендована література:

1. Андрущенко Т. І. Два плани існування естетичного та художнє осмислення «єдиного» / Т.І Андрущенко // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. - 2011. - номер 43. С. 243- 249.

2. Баумейстер Андрій. Біля джерел мислення і буття. Вибрані філософські етюди. К.: Дух і літера, 2012.- 480с.

3. Гомілко О. Метафізика тілесності: концепт тіла у філософському дискурсі/ О. Гомілко.- К., : Наук. думка, 2001.- 340с.

4. Кебуладзе В. Феноменологія досвіду. К.: Дух і літера, 2021 .- 280с.

Тема 8. Феноменологічний та герменевтичний аналіз мистецтва. Розглядаються феноменологічний та герменевтичний підходи до осмислення мистецтва, художнього твору, його форми та естетичного сприйняття. Аналізуються естетичні концепції Р. Інгардена, Н. Гартмана та М. Дюфрена, зокрема багатошарова структура художнього твору, естетичний об'єкт, естетичний досвід, художня форма та творчість. Осмислюється екзистенціальна феноменологія М. Мерло-Понті, взаємозв'язок літератури, філософії та кіно, а також феноменологічне освоєння світу в літературі, живописі та творчості П. Сезанна. Розглядається герменевтика мистецтва у філософії Х.-Г. Гадамера: текст, розуміння, тлумачення, попереднє читання, забобони та гра як основа буття

художнього твору. Аналізуються підходи П. Рікера до структури тексту, психоаналізу та інтерпретації мистецтва, а також теорія метафори.

Основні поняття/ключові слова: феноменологія мистецтва, герменевтика, естетичний досвід, естетичний об'єкт, художній твір, художня форма, багатопланова структура, естетичне сприйняття, інтенціональність, інтерпретація, розуміння, передрозуміння, гра, структуралізм, психоаналіз, несвідоме, символ, метафора, смисл.

Рекомендована література:

1. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Том 1: Герменевтика 1: Основи філософської герменевтики / пер. О. Мокровольський. К.: Філософська думка, 2000. 309 с.
2. Естетика: підручник / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Онищенко, Д. Ю. Кучерюк; за ред. Л. Т. Левчук. К.: Вища школа, 2005. 431 с.
3. Левчук Л. Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика. К.: Либідь, 2002. 255 с.
4. Онищенко О. І. Художня творчість: проект некласичної естетики. К.: ІКМУ, 2008. 232 с.
5. Онищенко О. І. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О. Уайльд, Т. Манн, А. Франс, І. Франко, С. Цвейг): монографія. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2011. 272 с.
6. Крилова С. Краса людини: особистість, сім'я, суспільство (соціально-філософський аналіз): монографія. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2011. 344 с.

Тема 9. Психологія мистецтва і творчості. Розглядається взаємозв'язок філософії та психології художньої творчості, співвідношення раціонального та інтуїтивного у творчому процесі, психологічні характеристики особистості художника та їх відображення у творчості. Аналізуються проблема таланту і стресу, психологічний, психоаналітичний, психодраматичний, маніпулятивний та діалектико-матеріалістичний підходи до художньої творчості. Розглядається постмодерністський та архетипний підходи, принцип всемогутності й феномен марнославства, духовно-смысловий підхід та магія як спосіб осмислення творчості. Окрему увагу приділено психології комічного, психології уяви та проблемі таланту в художній творчості.

Основні поняття/ключові слова: психологія мистецтва, психологія творчості, творча особистість, психоаналіз, несвідоме, сновидіння, символ, міф, архетип, сублімація, талант, стрес, уява, інтуїція, раціональне та інтуїтивне, психологічна динаміка творчого процесу, психологія комічного, марнославство.

Рекомендована література:

1. Андрущенко Т. І. Феномен естетичного (філософсько-історичний аналіз). К.: Знання України, 2007 – 270 с.
2. Бичко І. В. Пізнання і свобода: спроба екзистенційного аналізу // Творче, практичне і критичне мислення. - Житомир, 1997. С. 111.
3. Баумейстер Андрій. Тома Аквінський: вступ до мислення. Бог, буття і пізнання. К.: Дух і літера, 2012.- 408с.

6. Оніщенко О.І. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О. Уайльд, Т. Манн, А. Франс, І. Франко, С. Цвейг): монографія, К.: Ін-т культурології НАМ України, 2011.-272 с.

7. Оніщенко О. І. Художня творчість: проект некласичної естетики. Видавництво ІКМУ 2008 232с.

Теми семінарських занять:

№ теми	Назва теми	Максимальна кількість балів
5	Феномен ренесансної людини та психологія творчості:	16
6	Естетика Просвітництва: краса, смак, виховання і творчість	16
8	Феноменологія та герменевтика як способи осмислення мистецтва	16

Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Здобувач активно працює на семінарському занятті, глибоко та всебічно розкриває тему, демонструє ґрунтовне знання філософських концепцій мистецтва, вільно володіє понятійно-категоріальним апаратом, аргументовано висловлює власну позицію, здійснює аналіз та інтерпретацію проблем мистецтва, бере участь у дискусії та відповідає на запитання.	
Здобувач бере участь у роботі семінарського заняття, демонструє достатнє розуміння теми та основних філософських концепцій, володіє основними поняттями, проте розкриває окремі питання неповно, допускає незначні неточності або недостатньо аргументує власні висновки.	
Демонструє поверхове розуміння теми та обмежене володіння понятійним апаратом, допускає суттєві неточності. Відповіді переважно репродуктивні, самостійний аналіз і аргументація практично відсутні.	
Не розуміє основного змісту теми, не володіє ключовими поняттями та не може відповісти на запитання	

5. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: розповідь, лекція, пояснення, бесіда, дискусія;
- наочні методи: ілюстрація, демонстрація, спостереження;
- предметно-цільовий, інформативний, пізнавальний, аналітичний, діалогічний.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Кількість балів
1.	Проаналізувати предмет, завдання та функції філософії мистецтва і визначити її місце в системі сучасного знання.	Аналітична доповідь	
2.	Проаналізувати взаємозв'язок ритуалу, міфології, уявлень про душу та формування мистецтва стародавнього світу.	Аналітична доповідь	
3.	Проаналізувати уявлення про мікрокосмос і макрокосмос та їх відображення в античній філософії та мистецтві.	Аналітична доповідь	
4.	Проаналізувати символізм середньовічного мистецтва та особливості його естетичного осмислення.	Аналітична доповідь	
5.	Проаналізувати образ ренесансної людини, феномен титанізму та особливості ренесансної психології творчості.	Аналітична доповідь	
6.	Проаналізувати кантівське розуміння краси, смаку та здатності художника до створення зразкового твору мистецтва.	Аналітична доповідь	
7.	Проаналізувати романтичну концепцію музики від Е. Т. А. Гофмана до А. Шопенгауера та її значення для розуміння мистецтва.	Аналітична доповідь	
8.	Проаналізувати призначення мистецтва в естетиці Н. Гартмана та особливості феноменологічного підходу до художнього твору.	Аналітична доповідь	
9.	Проаналізувати концепцію генія А. Шопенгауера та її співвідношення з теорією життєвого пориву А. Бергсона.	Аналітична доповідь	

Критерії оцінювання самостійної роботи у вигляді аналітичної доповіді

Критерії оцінювання	Кількість балів
<u>Завдання виконано повністю, зауважень немає</u> 1. Обсяг доповіді дотримано повністю – 3-5 сторінок друкованого тексту. 2. Опрацьовано наукові та філософсько-естетичні джерела, здійснено ґрунтовний та аргументований аналіз визначеної проблеми філософії мистецтва, продемонстровано вільне володіння поняттями та категоріями естетики і філософії мистецтва, сформульовано власні обґрунтовані висновки. 3. Аналітичний і творчий підходи: магістрант демонструє здатність осмислювати проблеми мистецтва у філософсько-естетичному контексті, систематизувати та узагальнювати теоретичний матеріал, зіставляти різні концепції та наукові позиції, аргументовано висловлювати власну думку й формувати самостійні висновки. 4. Самостійність виконання: робота виконана самостійно, без	

систематизувати та узагальнювати теоретичний матеріал, зіставляти різні концепції та наукові позиції, аргументовано висловлювати власну думку й формулювати самостійні висновки. 4. Самостійність виконання: робота виконана самостійно, без механічного копіювання матеріалів із наукових та інтернет-джерел. Результати роботи представлені усно протягом 5–7 хвилин, магістрант змістовно відповідає на запитання та бере участь в обговоренні.	
<u>Завдання виконано з несуттєвими зауваженнями, окремі положення розкрито недостатньо повно:</u> 1. Обсяг доповіді дотримано повністю – 3-5 сторінок друкованого тексту. 2. Опрацьовано наукові та філософсько-естетичні джерела, здійснено аналіз визначеної проблеми філософії мистецтва, однак окремі положення розкрито недостатньо ґрунтовно або аргументовано. Магістрант загалом володіє поняттями та категоріями естетики і філософії мистецтва, формулює власні висновки, які можуть потребувати додаткового обґрунтування. 3. Аналітичний і творчий підходи: магістрант демонструє здатність осмислювати проблеми мистецтва у філософсько-естетичному контексті, систематизувати та узагальнювати теоретичний матеріал, однак зіставлення концепцій і наукових позицій здійснено недостатньо повно, власна думка аргументована не в усіх положеннях. 4. Самостійність виконання: робота виконана самостійно, без механічного копіювання матеріалів із наукових та інтернет-джерел. Результати роботи представлені усно, однак тривалість не відповідає 5–7 хвилинам; магістрант загалом відповідає на запитання та бере участь в обговоренні.	
<u>Завдання виконано з помилками, окремі аспекти проблеми розкрито неповно</u> 1. Обсяг доповіді не дотримано повністю – 2-3 сторінок друкованого тексту. 2. Наукові та філософсько-естетичні джерела практично не опрацьовано, проблема філософії мистецтва розкрита поверхово. Магістрант має обмежене володіння поняттями та категоріями дисципліни, власні висновки відсутні або не обґрунтовані. 3. Аналітичний і творчий підходи: філософсько-естетичне осмислення проблеми практично відсутнє. Матеріал переважно відтворюється, систематизація та узагальнення не здійснюються, власна позиція не сформульована або не аргументована. 4. Самостійність виконання: робота має суттєві ознаки несамостійного виконання або механічного відтворення матеріалів із джерел. Усне представлення результатів мінімальне, відповіді на запитання фрагментарні.	
<u>Завдання виконано мінімально, основні положення проблеми не розкрито:</u> 1. Обсяг тексту менше 1 сторінки 2. Опрацювання джерел: використано переважно матеріали інтернет-джерел, наукові та філософсько-естетичні джерела опрацьовано недостатньо. 3. Аналітичний і творчий підходи: самостійне осмислення проблеми,	

характер, власний аналітичний підхід до проблеми філософії мистецтва не виявляється.	
<u>Завдання не виконано</u>	

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Результати навчальної діяльності здобувачів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль: поточне оцінювання роботи здобувачів впродовж семестру проводиться під час проведення семінарських занять та виконання самостійної роботи.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену в усній формі.

Критерії оцінювання при поточному контролі:

Критерії оцінювання	К-сть одиниць	К-сть балів за одиницю	Макс. кількість балів
Виступи, участь в обговореннях на семінарських заняттях	3		
Виконання завдань самостійної роботи			
Разом			60

Критерії оцінювання при підсумковому контролі - екзамен

Критерії оцінювання	Кількість балів
Магістрант ґрунтовно засвоїв програмний матеріал, вільно володіє понятійно-категоріальним апаратом філософії мистецтва та естетики, послідовно, логічно й аргументовано розкриває філософські проблеми мистецтва, аналізує та зіставляє різні філософсько-естетичні концепції, аргументовано висловлює власну позицію, формулює обґрунтовані висновки та узагальнення. Демонструє здатність до самостійного філософсько-естетичного осмислення мистецтва.	40
Магістрант достатньо добре володіє матеріалом у межах навчальної програми, використовує основні поняття та категорії філософії мистецтва, послідовно й логічно розкриває проблеми, зіставляє окремі філософсько-естетичні концепції, формулює переважно правильні та аргументовані висновки, але допускає окремі неточності або недостатньо повно обґрунтовує власну позицію.	21-30
Магістрант відтворює основний програмний матеріал, але відповідь має переважно репродуктивний характер. Недостатньо використовує понятійно-категоріальний апарат філософії мистецтва, матеріал викладає не завжди послідовно та логічно, аналіз і зіставлення філософсько-естетичних концепцій здійснює поверхово, висновки недостатньо аргументовані.	11-20

Магістрант не засвоїв значної частини програмного матеріалу, має недостатнє уявлення про основні філософсько-естетичні концепції та поняття, відповідає непослідовно й нелогічно, не може належно проаналізувати визначену проблему та допускає суттєві помилки у висновках.	1-10
--	------

Орієнтовний перелік питань при підсумковому оцінюванні

1. Історико-філософський аналіз філософії мистецтва.
2. Основні етапи філософського осмислення сутності мистецтва.
3. Філософія мистецтва як наукова дисципліна: предмет, завдання та функції.
4. Уявлення про душу: від анімізму до героїзму.
5. Міфологія як продукт несвідомої творчості народів.
6. Уявлення про взаємозв'язок мікрокосмосу і макрокосмосу в античній філософії та мистецтві.
7. Мистецтво і естетична діяльність в античній філософії.
8. Символізм середньовічного світогляду та характер мистецького бачення.
9. Сім вільних мистецтв у середньовічній культурі.
10. Філософія лицарської культури та її відображення в мистецтві.
11. Погляди Августина на мистецтво.
12. Художній підсумок середньовічної філософії та культури.
13. Образ ренесансної людини.
14. Ренесансна психологія творчості.
15. Феномен естетичного у філософії Просвітництва.
16. Специфіка романтичного світогляду та його вплив на мистецтво.
17. «Формули» романтичної творчості Новаліса.
18. Ідея конструювання у філософії мистецтва Ф. Шеллінга.
19. Екзистенціальна феноменологія М. Мерло-Понті: мистецтво як аналог філософії та взаємозв'язок літератури, філософії й кіно.
20. Розуміння як спосіб буття художнього твору у філософській герменевтиці Х.-Г. Гадамера.
21. Гра як основа буття художнього твору у філософії Х.-Г. Гадамера.
22. Теорія метафори П. Рікера та її значення для інтерпретації мистецтва.
23. Філософія і психологія художньої творчості: раціональне та інтуїтивне у творчому процесі.
24. Постмодерністські підходи до осмислення художньої творчості.
25. Психологія уяви та її роль у художній творчості.
26. Проблема таланту у філософії та психології художньої творчості.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за темами і видами робіт										Сума балів
Види робіт	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
Робота на семінарському занятті										
Виконання завдань самостійної роботи	-	-	-	-		-	-			
Екзамен	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40
Загальна кількість балів										100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82-89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74-81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	
64-73	D	Задовільно – посередній рівень знань з незначною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання	Середній (репродуктивний)
60-63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

9.1 Базова:

1. Андрущенко Т. І. Феномен естетичного (філософсько-історичний аналіз). К.: Знання України, 2007 – 270 с.
2. Арістотель. Політика. / Пер. з давньогр. та передм. О. Кислюка. - К.: Основи, 2000 - 239 с.
3. Арістотель. Метафізика. К.: Фоліо. 2020. - 304 с.
4. Арістотель. Поетика. / пер. з старогрецької Б. Тена. Харків, «Фоліо», 2018.- 154 с.
5. Арістотель. Нікомахова етика / Пер. Ставнюка. - К.: Аквілон - Плюс , 2002,- 480с.
6. Адорно, Теодор. Теорія естетики / Пер.з нім. П. Таращук. - К.: Видавництво Соломії Павличко „Основи,, 2002.- 518 с.
7. Арістофан. Хмари. / Пер. Тараса Франка. Під редакцією Івана Калиновича. Львів, 1918. Видання «Всесвітньої бібліотеки» номер 11/12 77с.
8. Адо П'єр. Що таке антична філософія. /Пер.Сергій Йосипенко. Київ. Культурна Асоціація „Новий Акрополь,, , 2014, 427 с.
9. Барт Ролан. Фрагменти мови закоханого. / Переклад Марти Філь. // Незалежний культурологічний журнал , «Ї», Львів.2006- 283с.
10. Бергсон Анрі. Творча еволюція. (Пер .Романа Осадчука). Видавництво Жупанського. 2011, - 318с.
11. Бичко І. В. Розвиток сучасної світової філософії // Історія філософії. Підручник. / За ред. В.І. Ярошовця. - К., 2008 .- Т.2.
12. Бичко І. В. Пізнання і свобода: спроба екзистенційного аналізу // Творче, практичне і критичне мислення. - Житомир, 1997. С. 111.
13. Баумейстер Андрій. Тома Аквінський: вступ до мислення. Бог, буття і пізнання. К.: Дух і літера, 2012.- 408с.
14. Бубер Мартін. Я і Ти. Шлях людини за хасидським вченням. Пер.з нім. - К.: Дух і літера, 2012 - 272с.
15. Горський В. Історія української філософії: Курс лекцій / В. Горський.- К.: Наукова думка,1997.- 286с.
16. Гадамер Г.Г. Істина і метод. Том 1: Герменевтика 1: Основи філос. герменевтики. Ганс- Георг - Гадамер (пер. Олександр Мокровольський) К.: Філософська думка, 200,- 309с.
17. Історія світової культури: Навч.посіб.- 2- е вид./ За ред. Л. Т.Левчук.- К.: Либідь, 2000.- 368с.
18. Естетика: Підручник/ Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Онищенко,
19. Д. Ю. Кучерюк ; За ред. Л. Т. Левчук., доп .і перероб.- К.: вища школа., 2005.- 431с.
20. Камю А. Вибрані твори в трьох томах.- Харків: Фоліо.
21. Кант І. Критика сили судження. К.: Темпора, 2022 , 588с.

22. Крилова С. Краса людини в життєвих практиках культури. Досвід соціальної та культурної метаантропології і андрогін - аналізу: монографія. Видання 2-е, перероблене і доповнене. - К.: КНТ, 2020.- 563с.
23. Кримський С. Б. Запити філософських смислів /С. Б. Кримський.- К.: Парапан, 2003 .- 240с.
24. Левчук Л. Т. , Онищенко О. І. та ін. Естетика: Підручник/ За заг .ред. Л. Т. Левчук .- К.: Вища школа, 2005.- 431с.
25. Левчук Л. Т. Психоданаліз: історія, теорія, мистецька практика / Л. Т. Левчук. - К.: Либідь, 2002.- 255с.
26. Лютий Т.В. Культура принад і спротиву/ Тарас Лютий Темпора. 2020 .- 240с.
27. Малахов В. Етика: Курс лекцій/В. Малахов.- К.: Либідь, 1996.- 304с.
28. Малахов В. Право бути собою. - К.: Дух і Літера, 2008.- 336 с.
29. Онiщенко О.І. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О. Уайльд, Т. Манн, А. Франс, І. Франко, С. Цвейг): монографія, К.: Ін-т культурології НАМ України, 2011.-272 с.
30. Онiщенко О. І. Художня творчість: проект некласичної естетики. Видавництво ІКМУ 2008 232с.
31. Юнг К. Г. Архетипи і колективне несвідоме. / Переклала з німецької Катерина Котюк; наук.редактор українського видання Олег Фешовець.2-ге опрац.вид. -- Львів: Видавництво „АСТРОЛЯБІЯ" , 2018.-608с.

9.2 Допоміжна

1. Андрущенко Т. І. Два плани існування естетичного та художнього осмислення «єдиного» / Т.І Андрущенко // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. - 2011. - номер 43. С. 243- 249.
2. Андрущенко В. Характер і гармонія національних і загальнолюдських цінностей / В. Андрущенко, Ю. Руденко // Освіта.- 2008. - 3 - 10 грудня - номер 47/48-С.6- 7.
3. Абеляр. Історія моїх страждань. Листування Абеяра й Елоїзи. / Пер. Ростислав Паранько. Львів. «Літопис», 2004, - 136 с.
4. Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності // Альманах. Збірник наукових праць. Випуск 16. Київ - 2005. Видавничий центр КНЛУ268с.
5. Апель К.- О. Дискурс і відповідальність: проблема переходу до постконвенційної моралі. К.-О. Апель; (пер.з нім. В. Купліна). К.: Дух і літера, 2009.- 430 с.
6. Баумейстер Андрій. Біля джерел мислення і буття. Вибрані філософські етюди. К.: Дух і літера, 2012.- 480с.
7. Берн Ерік. Вступ до психіатрії та психоаналізу. Просто про складне. Клуб сімейного дозвілля. Україна .2020 - 416 с.
8. Бичко А. Класична доба української філософії / А. Бичко// Філософія: Курс лекцій.- К.: Либідь, 1994.- 576с.
9. Бичко І. В. Людина і доля. - Польща, Олштин. 1996 .- 200с.

10. Бабушка Л.Д. Краса як абсолютна цінність: історико - естетичний аналіз: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук: спец. 09.00.080, «Естетика», / Л.Д. Бабушка. -- К., 2003.- 16 с.

11. Бовсунівська Т. В. Феномен українського романтизму: посібник для вузу з теорії українського романтизму / Т. В. Бовсунівська.- К.: Київський інститут, «Слов'янський ун-т», 1997. Ч.2 : Ейдетика.- К.: 1998 .- 109 с.

12. Гомілко О. Метафізика тілесності: концепт тіла у філософському дискурсі/ О. Гомілко.- К., : Наук. думка, 2001.- 340с.

13. Кебуладзе В. Феноменологія досвіду. К.: Дух і літера, 2021 .- 280с.

14. Ключовський Ян. А. Філософія діалогу. (Пер. з польської Катерини Рассудіної) - К.: ДУХ І ЛІТЕРА. 2013.- 244с.

15. Крилова С. Краса людини: особистість, сім'я, суспільство (соціально - філософський аналіз): (монографія) / С. Крилова.-- Ніжин: Аспект - Поліграф, 2011.- 344с.

16. Лютий Т.В. Ніцше. Самоперевершення. / Тарас Лютий. Темпора.2016.- 195с.

17. Малахов В.А. Цінність як категорія культури/В. А. Малахов //Філософська думка.-К., 1982.-номер 5.- С.34- 42.

18. Миропольська Є.В. Естетичні засади «філософії абсурду» в мистецьких практиках 20 століття»: монографія.- Київ: Видавництво Ліра - К, 2019.- 156 с.

9.3 Інформаційні ресурси

1. Бодрійяр Жан . Прозорість зла. (Електронний ресурс) Жан Бодрійяр .- Режим доступу: <http://uadoc.zavantag.com/text/33388/index-1.html>

2. 23.Бодрійяр Жан. Символічний обмін і смерть. (Електронний ресурс). Жан Бодрійяр. - Режим доступу: <http://uadoc.zavantag.com/text/31143/index-1.html>

3. Гегель Г.В.Ф. "Феноменологія духу". (Електронний ресурс) - Режим доступу:[javalibre.com.ua/java - book/book/230](http://javalibre.com.ua/java-book/book/230).